

DWW-001-015307 Seat No. _____

M. A. (CBCS) (Sem. III) Examination

May / June - 2015

SOC-ECT-304 : Sociology

(The Study of Indian Diaspora)

Faculty Code : 001

Subject Code : 015307

Time : 2½ Hours]

[Total Marks : 70

- સૂચના :** (1) બધા પ્રશ્નોના જવાબ ફરજિયાત છે.
(2) MCQનાં જવાબો ઉત્તરવહીમાં જ લખો.
- 1** નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક હજાર શબ્દોમાં લખો : (કોઈ પણ એક) **14**
(1) પ્રવાસી ભારતીયનો વિસ્તૃત અર્થ આપી સમજાવો.
(2) પ્રવાસી ભારતીયનો ઐતિહાસિક સંદર્ભ વર્ણવો.
(3) પ્રવાસી ભારતીય અભ્યાસનું કાર્યક્ષેત્ર જણાવો.
- 2** નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ પાંચસો શબ્દોમાં લખો :
(અ) કોઈ પણ એક : **10**
(1) પ્રવાસી ભારતીય અભ્યાસના અભિગમો દર્શાવો.
(2) આઝાદી પહેલાંના પ્રવાસી ભારતીય અભ્યાસ
(બ) કોઈ પણ એક : **10**
(1) સંસ્થાનવાદની વિસ્તૃત ચર્ચા કરો.
(2) ફિજીમાં થયેલા પ્રવાસી ભારતીયનાં અભ્યાસો
- 3** નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ પચાસ શબ્દોમાં લખો :
(અ) કોઈ પણ બે : **10**
(1) પ્રવાસી ભારતીયોનું સામાજિક માળખું
(2) પ્રવાસી ભારતીયો પર પડેલ સામાજિક આર્થિક અસરો.
(3) ગુજરાતમાં જોવા મળતું બેવડું નાગરિકત્વ
(4) પૂર્વ આફ્રિકામાં રાજકીય પ્રભાવ
(બ) કોઈ પણ બે : **10**
(1) ભારતીય પ્રવાસીઓની વિવિધ નીતિઓ.
(2) દક્ષિણ આફ્રિકામાં રંગભેદ નીતિ
(3) મોરેશિયસનો રાજકીય પ્રભાવ
(4) દક્ષિણ ભારતીય મજૂરોની કાંગણી પદ્ધતિ સમજાવો.

- 4 એક-બે વાક્યમાં જવાબ આપો. 6
- (1) પ્રવાસી ભારતીયની વ્યાખ્યા આપો.
 - (2) પ્રવાસી ભારતીય અભ્યાસની જરૂરિયાત જણાવો.
 - (3) બ્રિટિશ સમયે થયેલા ભારતીય સ્થળાંતરનાંકારણો જણાવો.
 - (4) સાંપ્રત સમયમાં ભારતીય સ્થળાંતરનાં મુખ્ય બે કારણો જણાવો.
 - (5) ભારતનાં ક્યા રાજ્યોમાંથી અખાતી દેશોમાં સૌથી વધારે સ્થળાંતર થાય છે ?
 - (6) ભારતે દ્વિપક્ષીય કરાર SSA (સોશ્યલ સીક્યોરીટી એગ્રીમેન્ટ) ક્યા દેશો સાથે કરેલ છે ?
- 5 M.C.Q. 10
- (1) ભારતમાં Indian Diasporaના અભ્યાસની શરૂઆત કઈ સદીમાં થઈ ?
 (A) 20 (B) 21
 (C) 18 (D) 19
 - (2) પ્રવાસી ભારતીયોના અભિગમો છે.
 (A) 1 (B) 2
 (C) 3 (D) 4
 - (3) Indian Diasporaનો અભ્યાસ દ્વારા થયો.
 (A) ગુજરાત સરકાર (B) ભારત સરકાર
 (C) U.G.C. (D) આંતર રાષ્ટ્રીય સંસ્થાન
 - (4) વિદેશમાં વસતા ભારતીય સમૂહાઓનો અભ્યાસ એ કર્યો.
 (A) આર. કે. જૈન (B) મજુમદાર
 (C) મર્ટન (D) દુબે
 - (5) પ્રવાસી ભારતીયોને સંઘર્ષ અનુભવવો પડે છે.
 (A) સામાજિક (B) કૌટુંબિક
 (C) ધાર્મિક (D) રાજકીય
 - (6) પ્રવાસી ભારતીયો પર વધારે અસર થાય છે.
 (A) ધાર્મિક (B) સામાજિક-આર્થિક
 (C) રાજકીય (D) સાંસ્કૃતિક
 - (7) વિદેશથી ભારતમાં આવતા પ્રવાસીઓને કહેવાય.
 (A) Imigrated (B) Migrate
 (C) Emigrated (D) એક પણ નહીં.
 - (8) વ્યવસાયિક સ્થળાંતર માટે વપરાતો શબ્દ જણાવો.
 (A) Brain shift (B) Brain - drain
 (C) Professional shift (D) એક પણ નહીં.
 - (9) વૈશ્વિક ડાયસ્પોરામાં ભારતનો ક્રમ જણાવો.
 (A) પ્રથમ (B) દ્વિતીય
 (C) તૃતીય (D) પાંચમો
 - (10) ICWF નું પૂરું નામ જણાવો.
 (A) ઈન્ડિયન કાઉન્સિલ ઓફ વેલ્ફેરફંડ
 (B) ઈન્ડિયન કાઉન્સિલ ઓફ વર્ક્સ ફંડ
 (C) ઈન્ડિયન કોમ્યુનીટી વેલ્ફેર ફંડ
 (D) ઈન્ડિયન કાઉન્સિલ ઓફ વર્ક્સ ફોર્સ

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) All questions are compulsory.
(2) Write answers of MCQ in the answer sheet.

- 1** Write the answer of following question in thousand words. **14**
(any one)
(1) Explain the meaning in detail of Indian Diaspora.
(2) Describe the historical reference of Indian Diaspora.
(3) State the scope of Indian Diaspora.
- 2** Write the answer of following questions in 500 words : **10**
(a) Any one : **10**
(1) State the approaches of Indian Diaspora study.
(2) The study of Indian Diaspora before independence.
(b) Any one : **10**
(1) Discuss the colonial.
(2) The study of Fiji Indian Diaspora.
- 3** Write the answer in 50 words : **10**
(a) Any two : **10**
(1) Social structure of Indian Diaspora.
(2) Impact of social and economical on the Indian Diaspora.
(3) Double citizenship in the Gujarat.
(4) Political dominance in East Africa.
(b) Any two : **10**
(1) Policies of Indian Diaspora.
(2) Apartheid policy in South Africa.
(3) Political Dominance in Mauritius.
(4) Explain the Kangani method of South Indian labours.
- 4** Write the answer in one or two sentences : **6**
(1) Give the definition of Indian Diaspora.
(2) State the importance of Indian Diaspora study.
(3) Give the reasons of Indian migration at the time of British rule.
(4) Give the main two reasons of Indian migration of contemporary time.
(5) From which states of India maximum migration to gulf country ?
(6) Give the name of nations with whom India has done bilateral agreement S.S.A. – (Social security agreement)

- (1) Which century the study of Indian Diaspora has been started ?
(A) 20 (B) 21
(C) 18 (D) 19
- (2) _____ approaches exist in Indian Diaspora.
(A) 1 (B) 2
(C) 3 (D) 4
- (3) The study of Indian Diaspora has done by _____
(A) Govt. of Gujarat (B) Indian Govt.
(C) UGC (D) International Institute
- (4) _____ has done study on abroad Indian Diaspora.
(A) R. K. Jain (B) Majumdar
(C) Murton (D) Dube
- (5) Indian Diaspora have to struggle with _____
(A) Social (B) Family
(C) Religious (D) Political
- (6) _____ impacts most on Indian Diaspora.
(A) Religious (B) Social-Economical
(C) Political (D) Cultural
- (7) The people who come from other countries to India are known as _____.
(A) Immigrated (B) Migrate
(C) Emigrated (D) None of above
- (8) Give the appropriate word for professional migrante.
(A) Brain shift (B) Brain-drain
(C) Professional shift (D) None of above
- (9) State the rank of India in global Diaspora.
(A) First (B) Second
(C) Third (D) Fifth
- (10) Give the full form of I.C.W.F.
(A) Indian Council of Welfare Fund
(B) Indian Council of Workers Fund
(C) Indian Community Welfare Fund
(D) Indian Council of Workers Force.